



Brüssel, 29. jaanuar 2018
(OR. en)

5741/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2017/0303 (NLE)

SCH-EVAL 23
FRONT 18
COMIX 36

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 29. jaanuar 2018

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 5204/18

Teema: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2017. aastal **Islandil välispiiri haldamise** valdkonnas Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamist

Delegatsioonidele edastatakse lisas 29. jaanuaril 2018 toimunud nõukogu istungil vastu võetud nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2017. aastal Islandil välispiiri haldamise valdkonnas Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamist.

Vastavalt nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 15 lõikele 3 edastatakse käesolev soovitus Euroopa Parlamendile ja riikide parlamentidele.

Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse

SOOVITUS,

**mis käsitleb 2017. aastal Islandil välispiiri haldamise valdkonnas Schengeni *acquis*'
kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamist**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelvalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee,¹ eriti selle artiklit 15,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva otsuse eesmärk on soovitada Islandile parandusmeetmeid 2017. aastal välispiiri haldamise valdkonnas läbi viidud Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamiseks. Pärast hindamist võeti komisjoni rakendusotsusega C(2017) 5134 vastu aruanne, milles esitatakse järeldused ja hinnangud ning loetletakse hindamise käigus tuvastatud parimad tavad ja puudused.

¹ ELT L 295, 6.11.2013, lk 27.

- (2) Piirihalduse tulemuslikkuse suurendamiseks kasutab Islandi politsei rahvusvaheliste suhete osakond ulatuslikult hästi toimivat Põhjamaade politsei- ja tolli kontaktametnike võrgustikku, mis võimaldab teha tõhusat koostööd asutuste vahel riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil. Keflavíki lennujaama politseiüksus vahetab aktiivselt teavet piiriülese kuritegevuse ennetamiseks ja sellega võitlemiseks Põhjamaade lennujaamapolitseiüksuste teabevahetuse (NAPIX) võrgustiku kaudu. Keflavíki lennujaama dokumendikeskuses saab reisidokumente põhjalikult uurida ja pakutakse dokumendiekspertiisialast tuge kogu riigi piirkondlikele politseiüksustele.
- (3) Hoolimata nendest esile tõstmist väärivatest asjaoludest, tuvastati Islandi välispiiril tehtava kontrolli puhul tõsiseid puudusi, mis on tingitud eelkõige piirihalduse strateegia puudumisest ning töötajaskonna ja väljaõppe ebapiisavusest. Praeguses olukorras, kus Islandile reisivate isikute arv ja ebaseadusliku rändega seonduvad ohud on järsult suurenenud, on Island tõsiselt eiranud oma kohustusi välispiiril kontrollide tegemisel ning tõhusa, kvaliteetse ja ühtse piirikontrolli tagamisel.
- (4) Seepärast on oluline on kõrvaldada kõik tuvastatud puudused võimalikult lühikese aja jooksul. Arvestades Schengeni *acquis*' järgimise olulisust, tuleks esmajärjekorras rakendada soovitusel, mis seonduvad järgmisega: integreeritud piirihaldus: 1 ja 3; inimressursid ja professionaalsus: 4, 5, 6, 7, 26, 34, 35 ja 36; riskianalüüs: 15 ja 16; merepiiri valve: 21; teabevahetus: 29; reisijaid käsitlev eelteave: 32.
- (5) Käesolev otsus tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele. Määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 16 lõike 1 kohaselt peaks Island koostama ühe kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest tegevuskava, milles loetletakse kõik soovitusel hindamisaruandes tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks, ning esitama selle tegevuskava komisjonile ja nõukogule,

SOOVITAB JÄRGMIST:

Island peaks:

Üldised küsimused

A) Integreeritud piirihaldus

1. tõhustama integreeritud piirihalduse strateegilist planeerimist, suutlikkust ja koordineerimisvõimet Islandi politseis riiklikul tasandil; looma Islandi politseis funktsionaalsed ja spetsiaalsed piirikontrolli haldamise struktuurid, et tagada terviklik ja ühtlustatud lähenemisviis piirikontrollile riiklikul ja piirkondlikul tasandil;
2. täiendama Schengeni piirieeskirjade artikli 39 lõike 1 punkti d kohaselt edastatavat loetelu, lisades piirivalve eest vastutavate riiklike asutuste loetellu Islandi rannikuvalve ja võimaluse korral ka sisserändeameti;
3. koostama riikliku integreeritud piirihalduse strateegia kooskõlas Euroopa piiri- ja rannikuvalvet käsitleva määruse artikli 3 lõike 3 punktis 1 (esimene lause) sätestatud nõuetega; tulemusliku rakendamise tagamiseks peaks riiklikku integreeritud piirihalduse strateegiat toetama mitmeaastane tegevuskava; kasutama riikliku integreeritud piirihalduse strateegia ja tegevuskava väljatöötamisel täielikult ära Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (edaspidi „amet“) pakutavaid integreeritud piirihalduse alaseid koolitusprogramme;

B) Inimressursid ja professionaalsus

4. võtma viivitamata meetmeid asjakohase väljaõppega piirikontrollitöötajate arvu suurendamiseks, eriti Keflavíki lennujaamas, aga ka pealinna ja Ida politseiringkondades;
5. kaaluma spetsiaalsete tsiviilisikutest piirivalvurite tööle võtmist politseiametnike toetamiseks Keflavíki lennujaamas esimese astme kontrollide tegemiseks ning pakkuma neile asjakohast väljaõpet vastavalt ühisele põhiõppekavale;

6. koostama piirikontrolli valdkonna inimressursside mitmeaastase arengukava, mis põhineb riigi olukorra pikaajalisel hindamisel;
7. looma piirihalduse riikliku koolitussüsteemi, mis hõlmaks kõiki piirihaldusega seotud asutusi, nt rannikuvalvet ja sisserändeametit;
8. tagama, et riiklik piirihalduse koolituskava vastaks ühisele põhiõppekavale; kaaluma ameti pakutava koostalitlusvõime hindamise vahendi kasutamist ühise põhiõppekava rakendamise põhjalikuks hindamiseks; tagama, et kõik piirivalvurid eri piirivalveasutustes on saanud ühisele põhiõppekavale vastava põhikoolituse; kasutama täielikult ära ameti pakutavaid koolitusvahendeid ja osalema aktiivselt riiklike koolituskoordinaatorite koosolekutel, mida korraldab ameti koolitusüksus;
9. tagama riiklikul tasandil peamise suutlikkuse ja valmisoleku saada ametilt operatiivse vajaduse korral abi; kasutama ametis väljatöötatud koordinatsioonikeskuse kontseptsiooni ja rajama sellise keskuse Keflavíki lennujaama, kus seda esmalt katsetatakse ja seejärel rakendatakse operatiivse vajaduse korral; kehtestama selge riikliku valiku- ja värbamismenetluse töötajate lähetamiseks eri ühisoperatsioonidele ja ameti koordineeritavates projektides osalemiseks;

C) Riiklik hindamismehhanism

10. looma vastavalt Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse (EL) nr 1624/2016 artikli 4 punktile j riikliku kvaliteedikontrollisüsteemi kõigile riigi ametiasutustele, kes on kaasatud integreeritud piirihalduse rakendamisse ; täiendama süsteemi integreeritud piirihalduse korrapärase ja süstemaatilise hindamisega, tuginedes iga-aastasele hindamiskavale ning selgele aruandlus- ja järelevalvemehhanismile, ning siduma selle riikliku haavatavuse hindamisega, et tagada terviklik ja integreeritud lähenemisviis ning aidata kaasa ameti väljatöötatavale lähenemisele; pakkuma riikliku hindamise eest vastutavatele ekspertidele väljaõpet kursustel, mida amet korraldab Euroopa Schengeni hindajatele;

D) Riskianalüüs

11. looma üheainsa organi, kes vastutab ebaseadusliku rände ja piiridega seotud küsimuste strateegilise riskianalüüsi tegemise eest, ning riskinäitajate keskse andmebaasi, mis sisaldab kõigi politsei- ja rannikuvalveringkondade andmeid;
12. kehtestama konkreetseid riskinäitajad ja riskiprofiilid, et toetada piirikontrollimeetmeid ning ühtset kohaliku, piirkondliku ja strateegilise tasandi aruandlussüsteemi, mis hõlmab Keflavíki lennujaama, pealinna politseiringkonda ja Ida politseiringkonda; töötama välja piiriküsimusi käsitleva teabelevitamiskava ja looma siseveebis asjakohase korrapäraselt ajakohastatava veebiplatvormi, et tagada riskianalüüsiaruannete struktureeritud levitamine politsei ja muude piirikontrollis osalevate asutuste vastavatele osapooltele;
13. tagama, et strateegilise, piirkondliku ja kohaliku tasandi riskianalüüsi väljatöötamiseks on olemas piisaval arvul spetsialiseerunud töötajaid ning et neile pakutakse asjakohast koolitust (sealhulgas Keflavíki lennujaam, pealinna politseiringkond ja Ida politseiringkond);
14. looma riikliku ametitevahelise koostöö süsteemi piirikontrolli riskianalüüsi alase teabe vahetamiseks eelkõige Islandi politsei, tolli ja rannikuvalve, aga ka sisserändeameti vahel;
15. töötama välja integreeritud piirihalduse kontseptsioonile vastava riskianalüüsi süsteemi, mis on täielikult kooskõlas Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrusega (EL) nr 1624/2016 ja ühtse integreeritud riskianalüüsi mudeliga (CIRAM) 2.0, et siduda riskianalüüsi protsess ja piirihaldus taktikalisel, operatiivsel ja strateegilisel tasandil ning kaasata kõik piirikontrolli eest vastutavad asutused; koostama riskianalüüsi tooteid kooskõlas riskianalüüsi mudeliga CIRAM 2.0, kirjeldades ohtusid, haavatavust ja mõju strateegilisel, operatiivsel ja taktikalisel tasandil; kasutama riskianalüüsi juhtimis-, kontrolli-, planeerimis- ja ressursside jaotamise ülesannete täitmiseks;
16. looma Islandi rannikuvalves CIRAM 2.0 kohase riskianalüüsi üksuse, et tagada tõhus ametlik koostöö piirihalduses osalevate peamiste riiklike asutustega, eelkõige Islandi politsei ja sisserändeametiga;

E) Rahvusvaheline koostöö

17. sõlmima Ameerika Ühendriikide ja Kanadaga koostöölepingud piiriküsimustes, näiteks teabevahetuse, riskianalüüsitoodete ja koolituse valdkonnas, et tagada ühtne ülevaade piirilähedasest olukorrast ning parandada riskianalüüsifunktsioone;

F) Merepiiri valve

18. looma piirikontrolli valdkonnas selge strateegilise ja operatiivse merepiiri valvamise kava;
19. suurendama piirihalduse eesmärgil tehtavate mere- ja õhuvalvepatrullide määra ning tagama vajalikud rahalised, tehnilised ja inimressursid;
20. looma piirihalduse eesmärgil mereliiklusteabe kogumise ja analüüsimise infosüsteemi ning võimaldama teiste asjaomaste riiklike asutuste, eelkõige Islandi politsei juurdepääsu kõnealusele teabele;
21. võtma viivitamata meetmeid, et kaasata piirikontrolliga seonduvad asjaomased teemad Islandi rannikuvalveametnike esma-, täiend- ja eriväljaõppesse kooskõlas ühise põhiõppekavaga ja Schengeni piirieskirjade artikli 16 lõikega 1;

G) Riiklik koordineerimiskeskus (NCC) / EUROSUR

22. arendama riiklikku koordineerimiskeskust edasi nii, et see oleks täielikult kooskõlas Schengeni nõuetega; kaaluma selle liitmist olemasoleva Islandi rannikuvalve operatiivkeskusega, et tagada integreeritud riiklik olukorrapilt kooskõlas EUROSURi määrusega (EÜ) nr 1052/2013; kaaluma panustamist EUROSURi sündmuste- ja analüüsikihti;
23. tagama riikliku koordineerimiskeskuse ööpäevaringse toimimise, tagades selleks piisava arvu koolitatud töötajaid;
24. rakendama Sisejulgeolekufondi välispiiride rahastamisvahendist rahastatavat suutlikkuse suurendamise projekti, et tagada EUROSURi toimimine Islandil;

H) Soovitused seoses konkreetsete külastatud objektidega

Valdkonnaüleused küsimused

25. kaaluma sisenemiskeelu otsuste tegemise õiguse tsentraliseerimist Islandi politseis, mis on peamine riigiasutus, mis vastutab nii piirikontrolli eest kui ka sisejulgeoleku ja avaliku korraga seonduvate ohuhinnangute koostamise eest;
26. tagama sisenemiskeelu küsimustega tegelevate töötajate nõuetekohase professionaalsuse ja väljaõppe;
27. tagama kohalikes piiripunktides ühenduse viisainfosüsteemiga ja piisava koolituse politseiametnikele, et nad oskaksid piirikontrollimenetluse raames kontrollida viisade autentsust ja kehtivust vastavalt Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 punktile b;
28. kaaluma piiril viisade väljaandmise õiguse tsentraliseerimist Islandi politseis; tagama politseiametnike nõuetekohase professionaalsuse ja väljaõppe viisaküsimustes;
29. kaaluma elektroonilise toe pakkumist, et parandada Islandi politsei ja sisserändeameti vahelist teabevahetust rändega seotud menetluste õigeaegse haldamise eesmärgil;
30. tagama, et Islandi politsei saaks koolitust haavatavate rühmadega tegelemiseks (kasutades olemasolevaid koolitusvahendeid, nt ameti välja töötatud vahendit VEGA Children);
31. tagama, et sisenemiskeelu korral kohaldatavad siseriiklikud õigusaktid ja menetlused on kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikli 14 lõikega 4, ja nägema ette nõuetekohased vastuvõtukohtad otsuse ootamise ajaks isikutele, kellele on kehtestatud sisenemiskeeld;

32. looma ühtse süsteemi reisijaid käsitleva eelteabe (API) kontrollimiseks ja analüüsimiseks vastavalt nõukogu direktiivile 2004/82/EÜ. Laiendama reisijate andmete kogumist riskianalüüsi toetamise eesmärgil, rakendades broneeringuinfo direktiivi; tagama, et API projekti tõhusaks elluviimiseks on piisav arv väljaõppe saanud töötajaid;
33. kohandama veottevõtjate suhtes rakendatavate rahaliste karistuste maksimum- ja miinimumsummasid käsitlevaid õigusnorme ja neid rakendama, et viia kõnealused summad kooskõlla direktiivi 2001/51/EÜ artikli 4 lõikega 1;

Keflavíki lennujaam

34. võtma kiiresti meetmeid, et suurendada piirikontrolli läbiviivate töötajate arvu Keflavíki lennujaamas vastavalt Schengeni piirieskirjade artiklile 15. Tagama, et lennujaamas on eraldi piirikontrollipunkt, mille ülesanded ei kuulu tavapäraste politseiülesannete hulka;
35. suurendama asjaomastele töötajatele mõeldud infotundide arvu, et tõsta töötajate teadlikkust ja arendada nende oskusi vastavalt Schengeni piirieskirjade artiklile 15;
36. suurendama politseiametnike ja tsiviilteenistujate väljaõpet seoses olukordadega piiril, tagamaks et nad on teadlikud Schengeni piirieskirjade artikli 6 lõikes 1 sätestatud kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise tingimustest ning teevad piirikontrolle vastavalt artikli 8 lõikele 2 ja artikli 8 lõike 3 punktile a Schengeni piirieskirjades, mida on muudetud 15. märtsi 2017. aasta määrusega (EL) 2017/458;
37. tagama terroristidest välisvõitlejate riskinäitajate kättesaadavuse esimese astme kontrolli ajal ja pakkuma piirivalveametnikele koolitust selle kohta, kuidas neid näitajaid piirikontrolli tegemisel kasutada;
38. andma kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõikega 5 kirjalikku teavet isikutele, kelle suhtes kohaldatakse teise astme kontrolli;
39. koguma statistilisi andmeid teise astme kontrolli kohta, et toetada riskianalüüsi;

40. tagama, et kontrollide tegemine piiril on kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 punktiga a seoses viibimise kestuse arvutamise ja muude nõuetega, ning samuti Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 punktiga b;
41. tagama, et esimese ja teise astme piirivalveametnikud saaksid rohkem VISi kasutamise alast koolitust, et nad suudaksid VISi andmebaasist leida asjakohast teavet viisataotleja ja viisa kohta;
42. tagama, et eralendude puhul teostatavad kontrollid piiril on kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõikega 3 ja Schengeni piirieskirjade VI lisa punktidega 2.3.1 ja 2.3.2;
43. jagama tulemuslikult dokumendikeskuse eksperditeadmisi teiste ametnikega, kes täidavad piirikontrolli ülesandeid muudes politseiringkondades, näiteks koolitusasutuste korraldatavate kursuste kaudu;
44. edastama piirivalvetöötajatele korrapäraseid aruandeid, milles käsitletakse riskiprofiile, hoiatusteateid, suundumusi ja töömeetodeid; tegema riskianalüüsitoodet kättesaadavaks igapäevase piirikontrolli jaoks, sealhulgas riskiprofiilid oluliste küsimuste puhul nagu inimkaubandus ja inimsmugeldamine;
45. koolitama piirivalvetöötajaid, et suurendada nende teadlikkust riskinäitajate ja rändega seotud ohtude alal;
46. tagama piisava privaatsuse klaasist kontrollikabiinides, et vältida arvutiekraanide loata jälgimist;
47. tagama lennujaamades nõuetekohased ruumid sissesõidukeeluga isikutele, võttes arvesse reisijatevoogude prognoose;

Sundahöfni/Reykjavíki sadam

48. andma sadamates piirikontrolli ülesandeid täitvatele politseiametnikele kasutamiseks kaasaskantavad kontrolliseadmed, et tagada kõikide viisat omavate reisijate kontrollimine viisainfosüsteemi abil vastavalt Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 punktile b;
49. tagama laevade vahetus läheduses ala, kus Islandi politsei saab teha piirikontrolli kooskõlas Schengeni piirieskirjade VI lisa punktiga 3.1.1;
50. kaaluma ajutiste rajatiste (nt konteinerhooned või eribuss) kasutamist, et teha sadamates piirikontrolli kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikliga 8;
51. tagama, et piirikontrolli tehakse riskinäitajate ja riskiprofiilide alusel. Koostama riskiprofiile ja andma need sadamas piirikontrolli tegevatele politseiametnikele;

Ida politseiringkond

Üldised küsimused

52. tagama asjaomaste riskiprofiilide koostamise ja ajakohastamise ning nende kohalikul tasandil edastamise kõigile piirikontrolliga tegelevatele ametnikele kirjalikult ja tõhusa levituskanali (näiteks LOKE) kaudu;
53. pakkuma riskianalüüsi alast erikoolitust ringkonna kontaktametnikele;
54. võtma viivitamata meetmeid, et luua Egilsstaðiri jaamas eraldi piirikontrollifunktsioon ja suurendama piirikontrolliga tegelevate politseiametnike arvu, et tagada piirikontrolli nõutav tase ning toetada tegevuse järjepidevust;
55. kaaluma võimalust luua Seyðisfjörðuri sadamas politseiüksus, et täita piirihaldusega seotud ülesandeid sõltumata ilmastikutingimustest ja täiendavast töökoormusest. Pakkuma piirikontrolliga tegelevatele politseiametnikele piirihaldusega seonduvates valdkondades rohkem esma-, täiend- ja erikoolitust kooskõlas ühise põhiõppekavaga ja Schengeni piirieskirjade artikliga 16;

Seyðisfjorðuri sadam

56. tagama, et piirikontrollid vastaksid Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 punktile b seoses kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumisega;
57. tagama, et teise astme kontroll tehakse selle koha läheduses, kus toimub esimese astme kontroll;
58. tagama Schengeni piirieskirjade artikli 11 lõike 4 ja **IV lisa punkti 4.b** rakendamine praktikas templite abil, millel on neid kasutavate piirivalveametnike turvakood;
59. tagama sadamas piirikontrolli jaoks eraldi tööruumid vastavalt Schengeni piirieskirjade artiklile 19 ja VI lisa punktile 3.1.1;

Egilsstaðiri lennujaam

60. looma piirikontrolli jaoks piisava hulga mobiilseid konteinereid ja töökohti, et tagada sujuv piirikontroll Egilsstaðiri lennujaamas suveajal.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*